

Відчинення вертепу. Дійство третє

Ігор Калинець

Світильник

А. Бокотееві

Осей світильник, прожертий червенню міді,
ще пращурам перед хрещенням щадив мед годин.
Опівночі на долівці оживали шкури ведмедів,
допивали з медуш, з'їдали воску бурштин.

Осей світильник забув свого горшколіпа,
що попелом у горщику на священнім горбі зотлів,
та й сам він не одно літописне літо
свічкою марив під згарищем у землі.

Осей світильник, старий непотріб музейний,
бокотей незугарний з огарком в зубах
якось вночі осіяв мені пращурів землю:
танцювала на кінчику полум'я наша журба.

Заклинання

Ось ще один бокатий бокотей,
що всі боки у блищиках поблеклих.
Якась ботвина в ньому чи будяк зблудив
і бовванів на 'дній нозі мов би лелека.

Не ялася мені на боканя божба,
загнув я в біса, а ж воно образа —
І буцім то уже боклаг чи жбан
по берег повен белені чи браги.

Боюсь того питва: небавом збуде блуд.
І буде як було і зверху і зі споду.
Чи вернеться будяк, що був отут
і перед хвилию шаснув у бовдур?

Корови

І. Марчукові

Чорні твої корови, як буй-тури, Іване,
несуть на рогах первісну ніч величаво.

Кривавого місяця жорновий камінь
нашу землю загірню поганством розчавив.

Похилилася жінка у ніч, як печалі коругва.
Дійницю їй, щоб таїнство молока вершити.
Очі тварин сумом в сутіні фосфорують,
спрозорюють нас крізь тисячоліття ширми.

Спить земля прабатьків під цвинтарним полотом,
застигли корови біля тирла на чатах.
Завойовуєм місто, Іване, на квадратах полотен,
а самі тягнемось до нашого первопочатку.

Знайомлення
Не тільки дивогляду, що борода —
річ набута у мандрах до Іваня-Золотого.
Іноді перо заглядає на дно каламаря
за алкоголем атраменту.

Тоді вигулькують як русалки слова,
ведуть доісторичну ягілку мови,
що мені милосердний білодід
залишив ласкаво на хатні потреби.

Не всіх я нині долічився побратимів,
на недругів не вистачає мені пальців,
пальців дружини і пальців дочки,
пальців друзів моїх і їхніх друзів.

До Тані
Вже напевно повернулося з вирію
твій чорногуз — чорнокриле фортепіано.
Клечає нашу стріху його клекіт,
вимощено гніздо пір'ям Барвінського.

Хотів би я повернутися як чорногуз,
подолати віддаль у сто струн.
Гучить водограй з-під чорнокрилля,
коли поять твої пальці спраглих.

Всі ми колись повернемось з вирію,

спізнавши чужини і вотчини себе.
А наразі клечай нашу стріху,
вимошуй тернове гніздо.

Мужній вірш

О. Мінькові

Споконвіку дослухаємось голосові крові,
волочимось волоком, аби тільки далі пливти.
О Перуне, ощедри нашу дорогу громом,
дай на Царгород-брамі прибити щити.

Споконвіку дослухаємось голосові крові,
за ненаситцями-порогами здвигаємо власну Січ.
О Мати Божа, не остав без свого омофору
нас у натхненну погибилицю-ніч.

Споконвіку дослухаємось голосові крові,
з двадцятим віком важко дається нам стик.
О Вітчизно Вітчизн, не скупи нам своєї покрови,
на нашому гербі хоч пензлі, як списи, схрести.

Послання до Л. Медведя

Чи гаразд маєшся, зимноводський піїто й гультяю?
Не обійшла вістка мене, що ґаздівство плекаєш на дозвіллі.
Громадка курей, що на коліщатах, по обійстю літає
ще й вітрила лепсько приладив ти до своєї вілли.

Вилупилося на тебе преглупе зимноводське міщанство
мов на короля Данила, або дірявого архангела.
Тільки чистого спокою, одробина того щастя,
коли Вороцівське кладовище зродить із себе зітхання.

Тоді з'яви якісь, химери з-під чорного обеліска
угледять на цвинтарі малинового корабля бандери,
чимдуж почимчикують, аби на нього влізти,
ледь прикривши свої домівки барвінковим дерном.

Спогад про вороцівських жінок

Плагіат з Медведя

Вороцівські жінки, схилені над полем,
як вздовж шляху фігури страдальниць,

голови ваші одлинули разом з буряками,
здоганяють спомини, як птахів.

Руки ваші не тут, вони у вирії за коханням,
ноги помандрували самотні хто знає куди.
Вертається ваша сила чорним стовпом чорнозему,
осідає, як сажа, на жовтий день.

Коли сонце погасне, то не відомо, чи себе ви
позбираєте вціле з різних доріг і доль.
І ваші чоловіки, не знаючи, кохатимуть чи не кохатимуть
зовсім інших істот, зроджених на буряках.

Останнє повернення предтечі
Плагіат з Л. Медведя
Сьогодні востаннє до нас повернувся предтеча,
з'яву його явило від ровера коло,
що попереду котилось за добру милю,
а правиця цілила на полудень, коли ще він був за горбом.

Багряна мряка сідала на призахідні гори,
кури шукали притулку, б'ючи, як у дзвони, крильми.
Обдзьобане сонце було таке жалюгідне,
що предтеча зі жалю поклав його край шляху.

Ми прозорі від захвату молились на босі стопи,
слід від кола на поросі вістував рубікон.
І коли одну ногу ми занесли через нього
відсохла вона, як листя, і понеслася у степ.

Василій Любчик
"Нащо мене засуджено до страти..."
В. Симоненко
Живемо як у Бога за пазухою:
заслуги, вислуги, вислизуємо звинно.
Звісно, професоруєм, а межистравними павзами
згадуються наші діла доброчинні.

Бувало пустимо півня під Холодного безсмерття,
лопоче з полотна на полотно червоний...
Архипенко й той у наших руках меркне,

бо коли з глини, вертайся в глиняне лоно.

Бо коли малоруський, назад до хопти,
між гречкосіїв у курні сіни.

Либонь нас жоден дідько не вхопить,
любчику, голубчику, скурвий сину!

Ранок

З мансарди замшілої мистець як одуд визирає:
що його ще на полотні нині вдати?

Навпроти, на райське дерево, яблука райські
клювати внадилася рай-птиця віддавна.

Через дорогу у теремі кришталевім
князівна після сон-ночі потягається звабно.

О пів на дев'яту зринають перса, як меві,
коли осувається звільна з неї сорочка єдвабна.

Ах, як однотонно день по дні кане,
як нудно зрежисировано ранку акт за актом.

О дев'ятій мистець випиває філіжанку кави
І береться за студію трактора.

В. Барський в Карпатах у 1724 р.

Повів мене отець Самуїл скосогорою д'горі,
хащами рушили берко і суклятим бескиддям.

Се місце догідне опришкам, для дорожника — змора,
а іншого шляху туди ніхто ще не звідав.

Взявши Бога у поміч, доп'ялися ми верху,
де кінчалася лядська, починалась угорська границя.

Там спочили ми трохи, здивовані смерком:
врівень голів наших хмари, ба, навіть ще нижче.

Багацько людей вповідало хосенного много,
що там, у вертепах, сніг остає настало,
бо торішній лежить до самого нового,
а третій до іншого — і ніяк не розтане

Беринда

Ласую в стільникові словника, та всує,

в тенетах словника нерідко б'ються ридма.
У сутолоці слів шукаю сутне
із ласки протосингела Памви Беринди.

Коли знаходжу первень, розумію пагінь,
і воду, що спливла з віками і вінками.
Завжди минуле нам на п'яти наступає —
отож, май, серце, трохи серця, а не камінь.

Здвигаймо далі над словами бані титлів,
вершім самотньо храм (ще буде повен)!
Хай на підложжі підлості пасуться титули,
останьмо чисті, як поярка — біла вовна.

Першого листопада
Присвята дружині
Сказав Антонич до свічки першого листопада:
Дякую тобі, свічко, за світлу пам'ять.
Із-за третьої зорі на вогник лечу, як метелик,
бо поклоняюся всьому, що є в німбі вогню.

Сказала свічка Антоничеві першого листопада:
Дякую тобі, Антоничу, за світле признание.
Хистке моє світло, як метелик пам'яті,
з ліхтарні серця виставлено під вітер.

Сказала ще свічка першого листопада:
Маю щастя освітити тобі дорогу з вічності.
Хвильку побудь у світі, де дотліває пам'ять,
у правітчизні свічок, у вітчизні огарків.

Осудження
Вилущую слова із скаралущі сущого,
сей прикрий присмак присмерку.
На велелюдних судищах осудження
з писків прискає, як присок.

Як мило тут. І милощі. І милість,
пройнята лиш ікона вістрям свічки.
Струмує з рани милосердя променем на милю,
а, може, навіть і на цілу вічність.

Підступність світича, а ще й підступність світу,
що перетнув мене, як дошку,
я блуджу словом, сам собі я свідок,
бо всі ми блудимо потрошку.

Червень

Такий червоний червень, така червона воринь,
таке черлене сонце, таке червове серце.
Пече пісок, як присок, корявий покруч — корінь,
руслom ріка речиста, де вирів вирви й смерчі.

Безславна моя муза осліє від безслів'я,
іди на безголів'я — об камінь слова коміть!
Пожну таке весілля, яке собі посіяв,
чи ж мого хліба-меду не схочеться нікому?

А літо йде по літі, поліття, повноліття —
та три шляхи надії заблисли в мому оці:
отой червневий червень, що черешнево світить,
осе червове серце, осе черлене сонце.